

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים ושבע

היכל
ששי

מאמר ואולם חי אני – תרמ"ב

מאת

כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש"ת

מוהר"ר שמואל

זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע מליובאוויטש

הנחת בנו

כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש"ת

מוהר"ר שלום דובער

זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתי"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה

שבעים וחמש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"פ שלח הבעל"ט, הננו מוציאים לאור – בפעם הראשונה – הנחת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע בגוכתי"ק למאמר ד"ה „ואולם חי אני” תרמ"ב.

לתועלת הלומדים והמעיינים, המאמר חולק לקטעים וניתוספו הערות ומראי מקומות בשולי הגליון – ע"י המו"ל.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מערכת „אוצר החסידים”

ימות המשיח,
כ"ג סיון ה'תשפ"ה,
ברוקלין, נ.י.

MAAMAR

VE'ULAM CHAI ANI — 5642

Published and Copyrighted by

“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (646) 770-3589 • kehotp@gmail.com

Printed in The Holy Land

5785 • 2025

ואולם חי אני וימלא כבוד הוי' את כל הארץ² וצ"ל דוימלא משמע ל' לעתיד (בפ"א³ וחי אני הוא שבועה⁴) והלא כתי'⁵ מלא כה"כ⁶ גם עכשיו (בפ"א³ ואינו שייך ע"ז שבועה). והנה בשכמל"ו⁷ יעקב ביקש זאת שיתברך ויומשך בחי' כבוד מל' צריך ג"כ להבין והלא מל' מכ"ע כתי'⁸ ומהו הבקשה שיומשך בחי' כבוד מל'. וכנ"ל מ"ש בנוסח הקדושה דשבת¹⁰ כבודו מלא עולם משרתיו שואלי' זל"ז אי' מקום כבודו, ולכאור' כשאור' תחילה כבודו מלא עולם מהו אח"כ משרתיו כו' אי' כו' והיתכן שג"ז לא ידעו. והענין¹¹ דהנה אי' בפר"א¹² עד שלא נבה"ע הי' הוא

(* תקמ"ב: כ"ה בגוכתי"ק.

(1) הנחת כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע למאמר „ואולם חי אני” שנאמר בש"פ שלח תרמ"ב*. נמצא בכת"ק 2956 קע, א ואילך בספריית כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. הנחה נוספת נמצאת בכת"י 829 רנו, א ואילך**, ויודפס אי"ה בס' „לקות תורת שמואל – תרמ"ב” (לקמן בהערות העתקנו בכמה מקומות שיש הוספות על הנחת כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע). המאמר לא נמצא תחי' כפי שנרשם ע"י כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע.

המאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה זה תקס"ט (סה"מ תקס"ט ע' קפג ואילך). ועם הגהות וכו' – אוה"ת שלח (ב) ע' תקי ואילך. תקכו ואילך. דרמ"צ קעח, א ואילך (הגהות על הקיצורים נדפסו שם רה, ב ואילך. אוה"ת שלח (ד) ע' א'תקב ואילך).

לכללות המאמר ראה ד"ה זה שבמאמרי אדה"ז על התורה ח"ב ע' תרכז ואילך. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ג ע' א'עח ואילך. א'קנד ואילך. א'קסו ואילך. סה"מ תרל"ד ע' רלט ואילך. וראה גם לקו"ת נצבים נא, סע"ב.

(* להעיר שמאמר זה לא נרשם ברשימת מאמרי דא"ח של כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע" שבעריכת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. (** לאח"ז (רס, א ואילך) נמצא ד"ה הנה בצדקה כתיב די מחסורו, ובמפתח הכתי' נרשם: „ביאור להנ"ל ענין די מחסורו”.

(2) שלח יד, כא.

(3) = בפעם א' [אמר כ"ק אדמו"ר מהר"ש]. וראה סה"ש תורת שלום ע' 189: סיפר שקודם שא' כ"ק אדמו"ר מהר"ש את הדרוש הי' לומד עמהם קודם . . נאָר בעת האמירה פלעגט בא איהם צוקומען, ודרכי הי' לילך אצלו בכל מוצש"ק לשאול ממנו בהדרוש . . און ביים טאטען איז געווען אז ער פלעגט ניט איבערזאָגען (בחזרה) מיט די אותיות ווי ער פלעגט זאָגען. ע"ש.

(4) ראה פרש"י, רמב"ן וספורנו עה"פ. פרש"י שלח יד, כח. וראה תוד"ה אראה בנחמה – חגיגה טז, ב. ועוד.

(5) ישעי' ו, ג.

(6) = כל הארץ כבודו.

(7) פסחים נו, א.

(8) תהלים קמה, יג.

(9) ראה גם לקו"ת שה"ש מז, ב. סדור (עם דא"ח) קכח, ד. ד"ה כי על כל כבוד חופה תקס"ז (נדפס בקונטרס בפ"ע – קה"ת, תשפ"ד) ע' י. ובכ"מ.

(10) קדושה בתפלת מוסף דשבת ויו"ט.

(11) ראה גם (בנוסף להנסמן בהע' 1) לקו"ת

שה"ש א, ב. ה, א. אוה"ת תשא (ו) ע' א'תתקצב. סה"מ תרכ"ט (קה"ת, תשנ"ב) ע' קלה ואילך. תרנ"ד ע' רחצ. תרס"ג (קה"ת, תשפ"ד) ע' רפה ואילך. תשי"ח ע' 153 ואילך. ושנ"ג.

(12) = בפרקי דרבי אליעזר. „פ"ג. ויש שם כמה גירסות, אבל כבר ביאר בהקדמת השל"ה

ושמו בלבד ואי' בעה"ק¹³ ה"ה עד שלא נאצל אצי' עליון הי' הוא ושמו בלבד. וצ"ל קודם שהיו נאצלי' ונבראים מי יקרא בשמו ששייך לומר ושמו.

והע'¹⁴ דהנה כתי'¹⁵ כי לא מח' מחשבותיכם דלמטה ממח' האדם אפי' אם יחשב כמה¹⁶ אינו שייך שיתהווה מזה כי מדיבור במלך¹⁷ באשר דבר מלך שלטון¹⁸, וכמארז"ל¹⁹ אמר מלכא עקר טורא. ומע'²⁰ פועל בכל אדם. אבל מח' אינו פועל כלום. ולמע' תיכף שעלה במח' ²¹ מיד נתהווה וכמ"ש בזהר²² במח' א' נבראו כל העולמו' הוא המח' מה שעלה ברצונו אנא אמלוק²³. ולכאו' צ"ל והלא כתי'²⁴ בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם בע"מ נברא²⁵ ויאמר אלקי' יהי אור²⁶ כו' ומאחר שנתהווה הכל במח' מהו בדבר ה' כו'. והענין²⁷ דשניהם אמת דנתהווה הכל ממח' אך אם היו רק כמו שנתהווה ממח' היו העולמו' בטלי' לגמרי כמו שמצינו גם עכשיו אחר שנברא העולם ע"י הדיבור מ"מ יש נבראים שהם בטלי'

(21) ראה זח"א כט, א. ע"ח שער דרוש עגולים ויושר (ש"א) ענף ב. ובכ"מ.

(22) ראה זח"ב כ, א. (תוספות) רעו, סע"ב. מובא בלקו"ת נשא כ, ד „כמ"ש בזהר ובמדרש. נצבים מז, ג „ובמדרש איתא. שה"ש ט, ב „ובזהר פ' שמות (נ"א פ' בראשית). סה"מ תקס"ב ח"א י' „איתא בזהר בראשית. תקס"ט ע' קפד „כמ"ש בזהר בראשית. מאמרי אדה"ז על מארז"ל ע' קלח „ובמדרש הנעלם. וראה לקו"ת פ' ראה כה, ריש ע"א. ועוד.

(23) ל' הת"י מלכים-א, ה. וראה לקו"ת נשא כא, ד ובהנסמן בהמ"מ לשם. סה"מ תקס"ח ע' ז (בשם הזהר). דרמ"צ קע, סע"ב (בשם האדר"ר). ובעבודת הקודש חלק סתרי תורה (ח"ד) פ"ח „אני אמלוק" (הובא באוה"ת בראשית מ, ב).

(24) תהלים לג, ו.

(25) אבות רפ"ה (הובא בפדר"א שם).

(26) בראשית א, ג. וראה אבן עזרא עה"פ.

(27) בהבא לקמן ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) שעהיוה"א פ"א (פה, א ואילך). ד"ה מי מנה

להצ"צ (נדפס בקונטרס בפ"ע – קה"ת, תשס"ד) ע' ה ואילך. לקוש' ח"א שם (ע' 84). וש"נ.

וראה גם תניא פכ"א (כו, ב ואילך).

בתחילתה דיוק גירסא זו דוקא – הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בסה"מ תש"ח שם. וש"נ. וראה סה"מ תרל"ה ח"א ע' ב בהע'. תרנ"ד שם. תרס"ג שם (ע' רפה). ובכ"מ.

(13) = בעבודת הקודש (חלק היחוד פ"ב). וראה אוה"ת יתרו (ג) ע' תתלט ואילך. וש"נ. (14) = והענין. בהבא לקמן ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) פרדס שער הצחצחות (שי"א) פ"ג. לקו"ת שה"ש יז, סע"ג-ד ובהנסמן בהמ"מ לשם. דרמ"צ נח, א. אוה"ת במדבר ע' צה"ו. סה"מ תרנ"ד שם (ע' רצו). סה"מ תרס"ג (קה"ת, תשפ"ד) ע' תלו ואילך. המשך תרס"ו ע' ה (בשם הפרדס). רלא-ב. לקו"ש ח"א ע' 82 ואילך. וש"נ.

(15) ישע"י נה, ח.

(16) אפי' . . כמה: הל' נמצא גם בסה"מ תרל"ד שבהע' 1 (ע' רמ). ד"ה ויהיו חיי שרה ש"ו. (נדפס בקונטרס בפ"ע – קה"ת, תשפ"ה) ריש ע' ד. קונטרס דרושי חתונה תרמ"ב (קה"ת, תשפ"ה) ס"ע כח. תרנ"ד שם („גם כמה שיחשוב"). ובכ"מ.

(17) ראה לקוש' ח"א שם והע' 17-18.

(18) קהלת ח, ד.

(19) ראה ב"ב ג, סע"ב.

(20) = ומעשה.

לגמרי והם נבראים דעלדאת"כ. דהנה אמרז"ל²⁸ כל מה שיש ביבשה יש בים וההפרש הוא דברואים שבים מובלעי' במי הים ועיקר קבלת חיותם במים וכשפורשין מן הים מיד כו'²⁹ ונבראים שביבשה הגם שג"כ מקבלי' חיות מן הארץ וכמ"ש³⁰ ארץ אשר ממנו תוצא לחם מ"מ הם נפרדי' מן הארץ וכמו"כ יובן למע' נבראים דעלדאת"כ בטלי' לגמרי לאלקות מפני שהתהוותם מבחי' מח' ונבראי' דעלדאת"ג הם בבחי' יש ודבר נפרד, וזהו שנפרטו בדיבור. וזהו כל אשר חפץ ה' עשה³¹ וכתו'²⁴ בדבר ה' שמים נעשו, שעיקר ההתהוות הוא מבחי' חפץ הוי' רק שמפרט אח"כ בדיבור. וזהו נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראת³², ולכאו' משמע דבראת היא הבראה הראשונה שהנשמה נבראה. וקודם שנבראה מה שייד לומר טהורה. אך הענין דמ"ש אתה בראת היינו מה שנבראה להיות מציאת יש כו' אך קודם לזה טהורה הוא בחי' ³³טה"ע³⁴.

והנה ³⁵על בחי' מח' זו כתי'³⁶ כל הנק' בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו דר"י קרי למאני מכבודותא³⁷ והו"ע לבוש המח' שהוא ג"כ לבוש³⁸ שיוכל לפשוט וללבוש³⁹ ומבחי' ולכבודי נמשך אח"כ להיות בראתיו יצרתיו דהנה⁴⁰ כתי'⁴¹ יוצר אור ובורא חשך ולכאו' ברי' למעלה מיצי' ולמה נק' הברי' חשך והיצי'

תשי"ז שם (ע' 117). ד"ה להבין ענין ער"ח ור"ח תשי"ד (סה"מ ראש חודש ע' ב-ג). ד"ה ויקח קרח תשי"ז (סה"מ במדבר ח"ב ע' יא-ב).

(36) ישע"י מג, ז. וראה ל"ת להאריז"ל בראשית ג, כג (בהוצאת ירושלים, תשמ"ח – ט, ב ואילך).

(37) שבת קיג, סע"א. ב"ק צא, ב. סנהדרין צד, סע"א.

(38) ראה ד"ה וישלח יהושע תשל"ז ס"ה-ו (סה"מ מלוטט ח"ב ע' שיג).

(39) בהנחה שבכת"י 829 נוסף (לערך) כאן: „דכמו שהלבוש ברצונו פושט וברצונו לובש, כמו"כ המחשבה שיש בו ג"כ הפשטה והלבושה שפושט מח' זו ולובש מח' אחרת, ואפי' מח' הקדומה דאנא אמלוח נק' ג"כ בשם לבוש ומלבוש זה נברא שני מיני עולמות".

(40) ראה לקו"ת שה"ש ד, ג ובהנסמן בהמ"מ לשם.

(41) ישע"י מה, ז. נוסח ברכת יוצר. „ובפע"ח שער הק"ש פ"א מפרש ע"ז דאור קאי על יצירה

(28) חולין קכז, א. ירושלמי שבת פ"ד ה"א. ובכ"מ.

(29) ע"ז ג, ב.

(30) איוב כח, ה בשינוי (ושם: „ארץ ממנה יצא לחם"), ובכ"מ ככפנים. ובהמשך מים רבים תרל"ז ע' קנד מציין כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: „כעין זה חגי א, י"א – ראה סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תעו. ושי"נ.

(31) תהלים קלה, ו.

(32) ברכת „אלקי נשמה" (ברכות ס, ב. רמב"ם הל' תפלה פ"ז ה"ג).

(33) ראה גם לקו"ת בחקותי מז, סע"א. דברים א, א. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ב ע' תנח ואילך. ובכ"מ. וראה סידור האריז"ל במקומו. פע"ח שער הברכות רפ"ה. רפ"ז. לקו"ת במדבר א, א. פ' ראה כז, א.

(34) ראה זח"א טו, א.

(35) בהבא לקמן ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1)

המשך וככה תרל"ז (קה"ת, תשע"ג) פע"ב (ע' פו) ואילך. סה"מ תרס"ג שם. פר"ת ע' קנט.

אור. וכן צ"ל מ"ש בכהאריז"ל⁴² דכשאומר יוצ"א⁴³ יממשמש⁴⁴ בתש"י וכשאומר ובורא חושך יממשמש בתש"ר הלא תש"ר למע' מתש"י⁴⁵. אך הענין דחשך הוא בחי' העולם ע"ד עלמין סתימין דלא אתגלין⁴⁶ שהם בבחי' העולם לגבינו. אבל לא שיש חשך אדרבה שם עיקר הגילוי אור שאינו מאיר לגבינו ויצ"י נק' אור שהוא איזה מציאות. וזהו שמבחי' ולכבודי נתהווה בראתיו יצרתיו בריאה ויצ"י⁴⁷. והנה⁴⁸ בתחלת הבריאה הי' מצד כי חפץ חסד⁴⁹ ועכשיו תלוי זה במעשה התחתונים⁵⁰ והוא ג"כ ע"י בחי' ולכבודי דאין כבוד אלא תורה⁵¹ אך הוא המשכה מלמע' וכדי שיהי' המשכה צ"ל תחלה העלאה מלמטלמ"ע והעיקר הוא ההעלאה בתפילה⁵². וזהו"ע בשכמל"ו שאומרי' בתפילה⁵³.

והענין⁵⁴ דהנה בב"ש⁵⁵ או' יחיד חי העולמים מלך ובפסוד⁵⁶ אומרי' מלך יחיד חי העולמי' וההפרש הוא דיחיד חי העולמי' מלך פי' שא"ס הוא יחיד ומיוחד וכדי שיומשך ממנו בבחי' מלך הוא ע"י חי העולמי', חי הוא שמקשר ומחבר עליון בתחתון ויש כמה בחי' חי וכמ"ש⁵⁷ ומשביע לכל חי רצון וכמ"ש⁵⁸ זכר רב טובך שיש כמה בחי' בטוב. טוב הוא מקור ההשפעה, ומלך יחיד הוא בחי' מלך כמו שהוא בבחי' יחיד ועל ל' הקבלה⁵⁹ הו"ע ע"ס הגנוזות במאצילן כשלהבת הקשורה בגחלת כמו שהם בתוך הגחלת. וזהו בשכמל"ו בחי' כבוד מל' הוא בחי'

דרושי נקודות (ש"ח) ספ"ו. מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' טז. תקסו. במדבר ח"ג ע' א'קמג. וש"נ.

(51) אבות פ"ו מ"ג. ועוד.

(52) ראה מאמרי אדה"ז הנחות הר"פ ע' סג-ד.

(53) ראה תו"א מקץ לב, סע"ב-ג. לקו"ת אמור לא, סע"ג.

(54) ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) תו"א שם. מ, ג. לקו"ת נצבים מו, ב. שערי אורה מג, א. ובכ"מ.

(55) = בברוך שאמר.

(56) ברכת ישתבח.

(57) תהלים קמה, טז.

(58) שם, ז.

(59) ראה ס"י פ"א מ"ז. זח"ג ע, א. (רע"מ) רמו, ב. רקאנטי עה"ת בראשית א, ג. תשא לד, ו. של"ה בית ה' ה, סע"ב ואילך. וראה תו"א הוספות ליתרו קג, ב. לקו"ת תזריע כג, א. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ג ע' א'קעג. ובכ"מ.

וחושך על בריאה" – הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בסה"מ תש"ח שם (ע' 158). וראה זח"ב קנה, א.

(42) ראה פע"ח שם. משנת חסידים מס' תפילת הבריאה פ"א מ"ז-ח. הנסמן בלקו"ת שם. וראה ס' המנהגים – חב"ד ע' 10.

(43) = יוצר אור.

(44) יממשמש: כ"ה בגוכתי"ק, ואוצ"ל: יממשמש. וכ"ה בכת"י 829.

(45) ראה בארוכה לקו"ת שם מה, סע"א ואילך. וראה לקו"ש (חל"ט) ואתחנן תנשא ס"ה-ז. וש"נ.

(46) ת"ז בהקדמה (פתח אליהו) יז, א.

(47) ראה גם ל"ת להאריז"ל שם. רקאנטי עה"ת ר"פ בראשית.

(48) ראה לקו"ת אחרי כה, סע"ג-ד. אוה"ת דרושים לר"ה (ג) ע' א'שסה. סה"מ תרכ"ז ע' ערא. שסז. ובכ"מ.

(49) מיכה ז, יח.

(50) ראה ע"ח שער הכללים (ש"א) פ"ב. שער

מלך יחיד וכמו ברוך⁶⁰ כבוד הוי' מקומו⁶¹ פי' ע"ד ממקומו הוא מוכרע⁶² משרשו ומקורו והוא מח' דאנא אמלוך (ע"כ אמר בפ"ב⁶³). ומכאן עד סיום הדרוש הי' בפ"א)

והנה⁶⁴ במח' יש כמה מדרי' וכמ"ש⁶⁵ כמה מחשבתין אינון ומחשבתין ולמחשבתין⁶⁶ שיש מח' וכח המח'. ומח' הוא בחי' חכ'⁶⁷ הנה בחי' הגבוה יותר בחכ' הוא כמו במח' כח המח'. ועפי"ז יובן ההפרש בין מלא כל הארץ כבודו לבחי' כבוד הוי'. וי"ל ההפרש ע"ד ההפרש בין קדש לקדוש⁶⁸ דקדוש ו⁶⁹ הוא המשכה⁷⁰. וז"ש בנזיר⁷¹ קדוש יהי גדל פרע שער ראשו דקדושה תלוי' בשערות⁷² וזהו"ע קדוש ו' וי"ל דגם בחי' הקו נק' חוטא יקירא קדישא⁷³ ה"ז ג"כ בחי' קדוש ו'. אבל קדש הוא שקדוש ומובדל⁷⁴. והנה⁷⁵ שרפי' אומרי⁷⁶ קדוש קדוש קדוש⁷⁷ ג"פ והם ג' צמצומי' דג' עולמו' בי"ע⁷⁷ ואח"כ נמשך הוי' צבאות מכה"כ. והאופנים וחיות הקדש או⁷⁸ ברוך כבוד הוי' ממקומו שממשיכי' בחי' כבוד הוי' וזה שנק' חיות הקדש בחי' קדש. והגם שהאופנים למטה במדרי' מהשרפי⁷⁸, אך מפני שלמטה הם למטה

-
- (60) יחזקאל ג, יב.
 (61) מקומו: כ"ה בגוכתי"ק, ואוצ"ל: ממקומו.
 (62) "שבועות ז', ב. ועייג"כ מכות כג, ב" – הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בסה"מ תרפ"ו ע' קסב.
 (63) = בפעם ב' – ראה לעיל הע' 3.
 (64) ראה גם המשך תער"ב ח"ב ע' אקעג.
 אורה"ת חנוכה (ה) תתקיט, ב. ואילך. משפטים (ה) ע' אירפ ואילך. ובכ"מ.
 (65) ראה תז"ת תס"ט (קטו, א). וראה סה"מ תש"ח ע' 158. תש"י ע' 34 ובהנסמן שם.
 (66) ולמחשבתין: כ"ה בגוכתי"ק, ואוצ"ל: למחשבתין.
 (67) "מאורי אור אות מ' סנ"ט. לקוטי הש"ס להאריז"ל סוף ברכות. וראה לקו"ת ביאור ע"פ יונתי הנ"ל [לקו"ת שה"ש יז, ד. יט, ב] – הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בקונטרס לימוד החסידות ע' 5 (אג"ק כ"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ג ע' שלד-ה).
 (68) ראה זח"ג צד, ב.
 (69) "ראה זהר [ח"ג] צג, א. פע"ח שער הק"ש פ"ב. לקו"ת אמור לג, ב. ובכ"מ – הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בסה"מ קונטרסים ח"ג ע' קו.
 (70) ראה אגה"ת פ"ד (צד, ב). תו"א וישב כו, ב. לקו"ת פ' ראה כט, ג. ובכ"מ. וראה סה"מ תרל"ה ח"א ע' ז.
 (71) נשא ו, א.
 (72) ראה ספרי עה"פ. זח"ב מח, ב. וראה לקו"ת אמור לא, ד. נצבים נב, ב. שה"ש לו, ד.
 (73) ראה זח"ג (אד"ר) קלד, א. וראה לקו"ת קרח נה, ב ובהנסמן בהמ"מ לשם.
 (74) ראה תניא פמ"ו (סו, א). אגה"ת פ"י (צט, סע"א). אגה"ק סי"ז (קכה, סע"ב). לקו"ת אמור לא, א. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תקסד. וש"נ. וראה זח"ג שבעה ע' 68.
 (75) ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) לקו"ת נשא כח, ד. האזינו עד, ד ואילך. עז, ב. סה"מ תקס"ב ח"א ע' מז ואילך.
 (76) ראה חולין צא, סע"ב. תוד"ה ברוך – שם צב, ריש ע"א.
 (77) ראה מאמרי אדה"ז עה"ת ח"ב ע' תרלח ובהנסמן בהמ"מ לשם. וראה פע"ח שער הק"ש רפ"ב.
 (78) "לקו"ת פ' נשא ד"ה זאת חנוכה [שם]. המשך מים רבים הנ"ל [תרל"ו] פק"א [ע' קטז] ואילך" – הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בסה"מ קונטרסים ח"ג ע' כד. וראה

במדר' מהשרפ' הם ממשיכים בחי' עליונה יותר. וזהו ההפרש בין בחי' מלא כל הארץ כבודו לבחי' כבוד הוי' דהנה בכבוד יש כמה מדר' דעיקר כבוד הוא בבחי' מל'79 ולכן אף להדיעה שרב שמחל על כבודו מחול מ"מ מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול80 דעיקר ענין המלוכה הוא הכבוד. אך יש בחי' כבוד עילאה81, וזהו כבוד הוי' הוא בחי' מלך יחיד מח' דאנא אמלך וזהו שהת"א פ' על כבוד הוי' יקרא דשכינתא וכן פ' הת"י עמ"ש82 ברוך כבוד ה' ממקומו יקרא דשכינתא, ועל מלא כה"כ פ' זיו יקרא שהוא רק ההארה.

והנה המלאכי אינו אומרי' שירה עד שישאל אומרי' תחילה82. והענין83 דהנה כתי'84 תתן אמת ליעקב וצ"ל למה נתן אמת ליעקב דוקא. והענין דאמת הוא חותמי85 של הקב"ה86 אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקי87 שהוא מרומז בתי' אמ"ת88 והנה אברהם הוא בחי' אברהם אוהבי89 ויצחק בחי' יראה והוא חו"ג90, וחז"ל הם מוגבלי' הן באורך והן ברוחב, דקו הימין הוא חח"י91 ובחי' חסד הוא מחכ' עד נצח וקו השמאל בג"ה92 הרי הגבו' מגביל בינה והוד. וזהו באורך וכמו"כ ברוחב חסד מנגד לגבו' וגבו' לחסד. אבל92 בחי' הת"ת הוא בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה93, וזהו שנק' יעקב נחלה בלי מצרי94 שהוא בל"ג דלמדת הת"ת אין מדת הגבו' מנגד כלל95, דמדת הרחמי' הוא שסובל ומעלים עין

-
ע"ח שער פנימיות וחיצוניות (ש"מ) דרוש יג.	ואילך. וש"נ.
פע"ח שם ספ"ב. ביאורו לאדהאמ"צ לט, סע"ד.	(84) מיכה ז, כ.
לקו"ש חכ"א ע' 203. ספר הערכים-חב"ד ערך אופנים (כרך ב ע' שצב). וש"נ.	(85) חותמי: כ"ה בגוכתי"ק, ואוצ"ל: חותמו.
(79) „ראה פרדס שער ערכי הכנויים ומאורי אור מע' כבוד. ונת' בלקוטי תורה ד"ה האזינו (השלישי) פ"ג" – הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בסה"מ תש"ח שם (ע' 152).	(86) שבת נה, א. סנהדרין סד, א. ב"ר פפ"א,
וראה פע"ח שם פ"ב.	ב. (87) ישעי' מד, ו.
(80) כתובות יז, א.	(88) ראה ב"ר שם. סה"מ תרל"ד ע' רסב
(81) ראה הנסמן בהע' 9. וש"נ. מאמרי אדהאמ"צ דרושי חתונה ח"א ע' א. סה"מ תרכ"ט (קה"ת, תשנ"ב) ע' קנג. וש"נ. וראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) לקו"ת ויקרא א, סע"א. האזינו שם (עה, א).	ואילך. וש"נ.
(82) חולין צא, סע"ב. זח"ג קצ, ב. וראה שמור"ר פכ"ג. וש"נ. אר"ת להה"מ רמזי תורה סר"ג (סה, ד ואילך).	(89) ל' הכתוב – ישעי' מא, ח.
(83) בהבא לקמן ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ג ע' א'קז	(90) ראה זח"ג (תוספת) שב, א. מאו"א אות א סכ"ז וביאיר נתיב שם.
	(91) ראה זח"ג (רע"מ) קנג, ב. ע"ח שער דרוש עגולים ויושר (ש"א) ענף ב.
	(92) ראה זח"א (ס"ת) קנז, ב. זח"ג שם. פרדס שער הכנויים (שכ"ב) פ"ד.
	(93) תרומה כו, כח (בדילוג). וראה זח"ב נא,
	ב. קעה, ריש ע"ב. זח"ג קפו, סע"א.
	(94) שבת קיח, סע"א. וראה מאמרי אדהאמ"צ שם (ע' א'קח ואילך).
	(95) ראה סה"מ תקס"ג ח"ב ע' תצז (בנוסח

מסוררים⁹⁶ הרי יודע שהוא סורר אלא שמעלי⁹⁷ עיני⁹⁸. ולכן יעקב דוקא א' בשכמל"ו דמפני שהוא בריח התיכון יכול להמשיך בחי' כבוד מל', וזהו שהמלאכי' ממתנינים על ישראל דעיקר ההמשכה דבחי' כבוד מל' המשיך יעקב. ועי"ל דלכן ממתנינים על ישראל דעיקר מלוכה הוא על ישראל דמלאכי' נק' בשם בהמות וחיות⁹⁹ ואינו שייך מלוכה על בהמות¹⁰⁰ אלא עיקר המלוכה הוא על ישראל לכן המלאכי' ממתנינים על ישראל.

והנה עפ"י הנ"ל יובן מ"ש ואולם חי אני וימלא כבוד ה', והענין דהנה אמרז"ל¹⁰¹ דבר גדול אמרו המרגלי' כי חזק הוא ממנו¹⁰² כביכול אפי' בעה"ב¹⁰³ א"י להוציא את כליו משם. וצ"ל והלא היו דור דעה¹⁰⁴ איך שייך על דעתם כ"כ דאפי' בעה"ב כו' ולה"ז צל"ת¹⁰⁵ מה שא"י נק' ארץ כנען¹⁰⁶ והלא כנען הוא סט"א ולמה נק' א"י ארץ כנען. אך הענין הוא דכתי'¹⁰⁷ מי יתן טהור מטמא דטהור הוא דוקא מטמא¹⁰⁸, וכמ"ש¹⁰⁹ ויעל אברם מצרימה שע"י שהי' במצרי' ומ"מ הי' בטל לאלקות עי"ז ויעל שנע'¹¹⁰ מרכבה. וכן ישראל ע"י שהיו במצרים תחילה זכו למ"ת. וזהו¹¹¹ בחי' ארץ הוא העלאת הנצוצות ולכן כל המצות מצותן בארץ אפי' ק"ש שהיא חובת הגוף מפני ששם עיקר הבירורי' וזהו לגוי גדול אשימך ש"ס¹¹² שם דוקא. וזהו שא"י היא בידי כנען כדי לברר כו'. אך המרגלי' טעו שדימו שהחיות שנמשך שם הוא כמו התלבשות הנשמה בנה"ב שהוא ולאום מלאום יאמק¹¹³ וזהו שאמרו אפי' בעה"ב א"י להוציא את כליו משם וקאי על החיות שנמשך לשם. או י"ל¹¹⁴

(הב') ובהמ"מ שם. תו"ח בראשית מ, א ובהנסמן שם הע' 4. ועוד.	(104) = ולהבין זה צריך להבין תחילה.
(96) נוסח פיוט "וכל מאמינים" שבתפלת מוסף דימים נוראים.	(105) ראה אוה"ת וישב (ב) רנא, סע"ב ואילך. ועוד.
(97) ראה עד"ז סה"מ תש"ח ע' 143 ואילך. וש"נ.	(106) איוב יד, ד.
(98) ראה תניא רפ"ט (נא, ב).	(107) ראה סה"מ תרל"ד ע' רסט ואילך. וש"נ.
(99) ראה סה"מ תש"ג ס"ע 10. ובכ"מ.	(108) ראה לך יג, א (ושם): "ויעל אברם ממצרים".
(100) ראה סוטה לה, א. וש"נ. וראה אוה"ת שלח ע' תנא. תקכב.	(109) = שנעשה.
(101) שלח יד, לא.	(110) ראה אוה"ת שלח (ב) ע' תמו. סה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 637 ואילך. וש"נ.
(102) ראה גם פרש"י עה"פ.	(111) וירא כא, יח.
(103) ראה ויק"ר פ"ט, א. במדבר פ"ט, ג.	(112) תולדות כה, כג.
פסיקתא רבתי פ' פרה פ"ד, ט. נתחומא חקת ו. זח"ב סב, ב. ע"ח שער הכללים (ש"א) פ"א. פע"ח שער חג המצות פ"א. שער הפסוקים להאריז"ל ר"פ שמות.	(113) ראה (בנוסף להנסמן בהע' 1) סה"מ תקס"ט ע' רד. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ג ע' א'קה. א'קסד ואילך. א'קה. דרמ"צ שבהע' 1 (קה, ב). אוה"ת וישב ערב, ב. אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' שמו ואילך. ד"ה ויהס כלב את

דכליו קאי על בחי' הכלי' שנפלו בשבירה. וע"ז א"ל כלב¹¹⁴ סר צילם מעליהם, צל בגימ' ק"ך¹¹⁵ והם קך צירופי' דשם אלקי¹¹⁶ אשר מהמח' צירופי' אחרונים נמשך להם ג"כ יניקה. והנה בקדושה הם ע"ס ובלעו¹¹⁷ י"א כתרין דמסאבותא¹¹⁸ והוא בחי' מקיף¹¹⁹ דלבונה זכה¹²⁰ שנמשך להם ג"כ חיות בבחי' מקיף¹²¹ וזהו סר צלם, דאם חפץ ה' יסיר מהם את הצל ואז וה' איתנו.

וזהו ואולם חי אני וימלא כו' חי הוא בחי' חי העולמי' אני בחי' מל'¹²² וימלא כבוד הוי' שיומשך בבחי' מלך, בחי' מלך יחיד, וז"ש¹²³ אני הוי' הוא שמי, אני מל'¹²² הוי' ז"א הוא בינה כמו שהם כלולי' בבחי' שמי וכבודי בחי' כבודי לאחר סט"א לא אתן¹²⁴ וזהו רננו צדיקי' בה¹²⁵ שיש ב' בחי' צדיק¹²⁶ צ"ע וצ"ת¹²⁷ וכשמחברי' ב' בחי' צדיקי' אז רננו צדיקי' בהוי'¹²⁸, (ע"כ בפ"א)

נדפס בקונטרס בפ"ע – קה"ת, תשפ"ג) ע' כא. וש"נ.

(122) ראה המשך תער"ב פש"מ (ח"ב ע' תש).
(123) ישעי' מב, ח. בהנחה שבכת"י 829 נכתב (לערך) כאן: „וכמ"ש ראו עתה כי אני אני הוא שלע"ל יתחברו השני בחי' אני ביחד וזהו מ"ש רננו צדיקים בה' כי הנה הרינה הוא מהשמחה שאחר היגון וכמו משל ב' אוהבים שיתרחקו זמ"ז וכאשר מתראים זע"ז אזי נעשה שמחה גדולה, וכמ"כ יובן כבי' למעלה דהנה צדיקים הם בחי' צ"ע וצ"ת וע"י בירורי התומ"צ דעכשיו יתחברו לע"ל הב' בחי' צדיקים ואז יהי' הרינה".

(124) ישעי' שם. מח, יא.

(125) תהלים לג, א.

(126) ראה לקו"ש חכ"ה ס"ע 2-281. וש"נ.

(127) = צדיק עליון וצדיק תחתון.

(128) ראה אוה"ת לתהלים (יהל אור) ס"ע קכ.

העם תשכ"ו (סה"מ במדבר ח"א ע' רנו).

(114) שלח יד, ט.

(115) ראה קהלת יעקב מערכת צל.

(116) ראה זח"ג מא, ב. סה"מ תרל"ד שם (ע' ערב). וש"נ.

(117) ראה ע"ח שער המלכים (שי"א) פ"י. שער הפסוקים להאריז"ל פ' תבוא כז, טו. ועוד.

(118) ראה זח"ג מא, ב.

(119) ראה שער מאמרי רשב"י לזח"ב קסד,

ב (בהוצאת ירושלים, תשמ"ח – צז, ב). סידור האריז"ל קרבנות לשחרית? מבו"ש ש"ב ח"ג פ"ח ובהגהת צמח שם אות ח. שער הכונות דרושי תפלת השחר דרוש ג. פע"ח שער הקרבנות פ"ה. שער עולם העשי' פ"ד. מאו"א אות ל ס"ח. קהלת יעקב מערכת לבונה ס"ג. תו"א בראשית ה, א. תולדות כ, ג. הנסמן בהע' 1. ועוד.

(120) תשא ל, לד. כריתות ו, ב.

(121) ראה גם ד"ה ולא עמד איש אתו תרי"ג

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה אבי"ר

לעילוי נשמת
ר' נפתלי ב"ר יעקב ז"ל לנצ'נר

אוד מוצל מאש
נקי כפיים ובר לבב
אציל נפש
אוהב התורה העם והארץ
נפטר י"ז סיון ה'תשע"ו
ת' נ' צ' ב' ה'

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

